

den Seiten, ragten aus diesen Fluten die Hauptterrassenschotter hervor.

In der kalten Jahreszeit bildeten sich auf den seichten Wasserläufen und an Grundwasseraustritten an Fusse der Hauptterrassenhügel Eisschollen, die an ihrer Unterfläche oder ihrem Rande Geröllmassen einschlossen.

Im Frühjahr wurden diese Eisschollen losgerissen und mit den sandbringenden wilden Gewässern nordwärts getrieben. Nach und nach schmolz ein Teil des Eises, die kiesbeladenen Schollen strandeten oder sanken und wurden vom Sand eingehüllt. Zuweilen mögen sie sich infolge ungleicher Belastung vertikal gestellt haben, wodurch das Stranden und beim weiteren Abschmelzen die Konzentration der Gerölle an einem Fleck gefördert wurde.

Bemerkung. Wie man sieht habe ich in dieser Darstellung eine scharfe Trennung durchgeführt: Kies = Hauptterrasse, feiner Sand = Mittelterrasse. Sollte man die relativ dünne Sandschicht, welche in der Mulde des Staartjeschen Peeles den Kiesen aufruht, gleichfalls zur Hauptterrasse zählen wollen, so wäre die Entstehung der obenerwähnten Kiesflecken nicht erst in die Risz-, sondern schon in die Mindeleiszeit zu stellen.

Aber auch dann scheint mir, dasz man die eigentümliche Konzentration der Kiese auf die oben von mir beschriebene Weise, also durch Eistransport, erklären musz.

IN BEMELENS DAL,

door Br. Bernardus.

Een heerlijke namiddag is het. Nauwelijks heert de klok van St. Servaas twee uur geslagen, of we gaan met nog een paar natuurvrienden op stap. We volgen den Scharnerweg langs mooie stadstuinjes, waarin hier en daar enkele bloemen reeds haar prachtkleuren ten toon spreiden. Tal van menschen ontmoeten we: het is Zondag. Met gejaagden tred richten ze hun schreden stadwaarts, zeker naar een of ander dompig café of bioscoop. Het nut en genot van een wandeling buiten schijnen ze niet te begrijpen. Wij keeren de stad den rug toe, willen ons verpoezen in Gods vrije natuur, genieten van het schoone, dat in het landelijke Bemelen zooal te zien is en tevens onze longen voeden met de onvervalschte, zuivere buitenlucht, welke ons zoo goed doet.

Na 20 minuten gaans komen we buiten het bebouwde gedeelte, en weldra wordt ons oor getroffen door het mooie gezang van een *Turdus merula* of Merel. Zie ze daar zitten; uit alle macht verkondigt ze den lof des Schepers. Nog een kwartier, en we hebben Bemelen bereikt, een dorpje, dat mij altijd eigenaardig aandoet, waar ik mij zoo echt thuis gevoel. En waarlijk, het is zeer mooi met zijn afwisseling van hoog en laag. Terecht mag men

hier herhalen: „Omhoog, omhoog, door berg en dal”, zooaals het bekende liedje zingt.

We zijn nu een dal, een hollen weg, genaderd en beginnen te zoeken. Men zou daarbij wel vier oogen kunnen gebruiken. Achter ons, onder de haag, singert de *Glechoma hederacea* of Kruip-door-den-tuin. Deze benaming is wel goed gekozen, wijl dit plantje met zijn mooie lila bloempjes ook werkelijk een kruipende houding aanneemt en zich meestal onder oude tuinhagen vertoont.

Al verder stappende, zien we aan de eene zijde hooge mergelrotsen en aan de andere de doornnaag van een weiland. Terwijl we opkijken tegen de steile hoogte, begluurt ons uit de spleten der mergelblokken de *Potentilla verna* of Voorjaarsganzerik met haar gele kopjes. Zij behoort tot de Familie der Rosaceën. De bloemstengels staan zijdelings en zijn opstijgend, terwijl later de vruchstelen zich bovendien aan hun top krommen.

Een *Euchloë cardamines* of Oranjetipje, ook wel Peterselievinder genaamd, komt in buitelende vaart aanvliegen en meent zijn nectar gevonden te hebben, doet enkele zenuwachtige sprongen, schijnt zich vergist te hebben, vliegt verder en is weldra aan ons oog ontsnapt.

We wandelen een paar minuten verder en houden halt op een plekje, aan den linkerkant door steile heuvels tegen den noordenwind beschut, waar de middagzon vrij haar warme stralen kan uitgieten tusschen het hakhout. Het verwondert ons dan ook geenszins, dat we daar verschillende van onze natuurkinderen aantreffen, o.a. „Vader in de kiekkas”.

Menige lezer zal zich afvragen: Wat beduidt die naam? Alleen in Limburg wordt die plant zoo genoemd. Op een van mijn vele wandeltochtjes belandde ik, enkele jaren geleden, in de buurt van Voorschoten bij een kennis. Achter zijn woning stond een mooi boschje, waarin tal van die planten met haar bruin gevlekte, glanzige bladeren weelderig groeiden. Tot mijn verwondering gaf mijn kennis haar den scheldnaam „Duivelsstokjes”. Enkele dagen later kwam ik in een dorp van Zuid-Holland, waar iemand ze „Kalfsvoeten” noemde. Wel neen, zei een ander, dat zijn „Kinderkens in den pot.” Een derde heette ze — volgens zijn schoonmoeder: „Manskracht, Kraalpioen, Pappekulleken, Speenwortel, Hazenoor, Papenpint”. Een jaar later kwam ik bij een kennis, onderwijzer in een Vlaamsch dorp, die mij voorstelde samen een wandeling te doen, welk voorstel ik graag aannam. Al wandelende ontmoetten we die zelfde plant. Kijk, zei hij, daar staat een „Brandende Keers”. De schooljongens noemen ze ook wel: Berstebeziën, Doodkeers, Kalfspoet, Oerlingen”, en dat allemaal in Vlaamsch dialect. Nu moest ik toch lachen en zei: „Maar vriend, nu ken ik ze eigenlijk nóg niet.” „Ik haal U even een Flora en kijk nu maar bij de familie „Araceëen”; daar staat ze zelfs afgebeeld.” En jawel, het was

de *Arum maculatum* of Gevlekte Aronskelk.

De geachte lezer houde mij deze uitweiding ten goede, daar ze ten doel heeft beginnelingen duidelijk te maken, hoe onpraktisch en atkeurenswaardig het is, uitsluitend Nederlandsche namen te bezigen: het geeft aanleiding tot velerlei vergissing en misverstand, wat bij 't gebruik van den wetenschappelijke naam voorkomen wordt. Men gewenne zich dus van meet af aan de Latijnsche benaming: het leert gemakkelijker dan men meent.

Arum maculatum is een heel merkwaardige, in alle deelen vergiftige knolplant met scherpen smaak, welke in Limburg in geen enkel loofbosch ontbreekt. Haar glanzige, breed geaderde bladeren zijn spies-pijlvormig, soms bruinzwart gevlekt. De bloemstengel draagt op zijn basis een heldergroene, soms violet geaderde bloemscheede, welke de bloeikolf beneden als een ketel, boven slechts half omsluit en tot beschutting der jonge bloemen dient. Uit het open deel der scheede steekt het knotsvormig verdikte, donkerpaarse einde van de vleezige kolf als lokmiddel uit. Onder dezen knots, in den ketel, bevinden zich drie kransen, twee gele en een paarse in 't midden. De bovenste gele aan den ingang van den ketel draagt haakvormig naar beneden omgebogen borstels, a.h.w. een fuik vormende. De paarse krans wordt door de meeldraden, de onderste gele door de stampers gevormd. De bestuiving van deze hoogst eigenaardige bloeiwijze wordt bewerkt door heel kleine vliegjes en mugjes, vooral *Psychodiden*, welke stuifmeel van een of meer vooraf bezochte bloemen op de vóór de mannelijke bloemen bloeiende vrouwelijke bloemen overbrengen.

Allengs zijn we al wandelende een bosch genaderd. Na een poosje aan diens rand te hebben uitgerust, begeven we ons tusschen het kreupelhout, waar we in menigte de *Adoxa Moschatellina*, het Muskuskruid aantreffen, welke plant op lossen hummusbodem in bosschen en onder hakhout nog al welig tiert, doch overigens zeer zeldzaam is. Ze verraaft haar aanwezigheid door een zwakken muskusgeur.

We maken ons gereed om verder te gaan, als opeens de *Luscinia rubecula*, het Roodborstje, vlak bij ons op een tak zijn kermend gepiep doet hooren, zoodat je er bepaald medelijden mee zou krijgen.

Zachtjes aan wordt het tijd om huiswaarts te keeren. Berg op en berg af wandelende, zien we onderweg nog tal van mooie planten, o.a. *Vinca minor* of Maagdepalm, *Corydalis solida* of Helmbloem, enz. enz. Onwillekeurig komt bij mij op het schoone gezegde van Guido Gezelle:

„Hoe teder, liefelijk en fijn

Kan toch zoo'n enkele blomme zijn!”

UNTERSUCHUNGEN AN PHORIDENTYPEN

von

H. Schmitz S. J., (Valkenburg, Holland).

(Slot).

Wir haben also jetzt folgende Synonymie:

Megaselia repicta (Schmitz) 1915 (*Aphiochaeta*), Südafrika = *ferruginea* Brunetti 1912 (*Aphiochaeta*), Vorderindien = *circumsetosa* de Meijere 1911 (*Aphiochaeta*) Java = *fissa* Becker 1908 (*Phora*), Madeira = *conjuncta* Becker 1908 (*Phora*) Kanaren = *xanthina* Speiser 1907 (*Aphiochaeta*), Kamerun = *scalaris* Loew. 1866 (*Phora*), Westindien.

In meiner Sammlung besitze ich die Art noch aus Havana, Mexiko, Brasilien, Argentinien, Senegambien, Kongo, Madagaskar, Bombay.

Einmal erhielt ich sie aus Berlin-Dahlem von Dr. W. Horn in 11 Ex., meist ♀♀; sie sollten aus Bienenstöcken der dortigen Biolog. Reichsanstalt stammen (importiert?).

15. *Conicera puerilis* Beck. *ibid.* p. 194 ist das ♂ der ersten aus dem paläarktischen Faunengebiet bekannten echten *Puliciphora*. Eine ausführliche Neubeschreibung s. bei dieser Gattung.

16. *Platyphora pyrenaica* Beck. in: Wien. Ent. Ztg. XXI 330 (*Psalidesma*) und *ibid.* XXVI 19. Die Originalbeschreibung Beckers ist in vielen Einzelheiten unrichtig (Färbung d. Beine, angebliche Nacktheit der 3. Längsader und des Schildchens u.a.), die unten bei *Platyphora* gegebene Neubeschreibung ist nach Beckers Type angefertigt. *Pl. pyrenaica* ist also bei weitem nicht so leicht wie man bisher glaubte, von den andern Arten zu unterscheiden, sie dürfte aber doch wohl eine besondere Art sein.

17. *Phora pressata* Beck. *apud* Keilin, in: Parasitology XI [1919] p. 449. Dr. Keilin besitzt von dieser Art keine Type mehr; was ich von Dr. Becker als Type von *pressata* zur Ansicht erhielt, war bestimmt nichts anders als *Paraspiniphora bergenstammi* (Mik) ♂. Damit stimmt auch die Beschreibung überein, die allerdings unvollständig ist.

BRUES.

Typen aller 1903 von Brues beschriebenen Arten werden von Malloch (1912) als im U. S. National Museum befindlich erwähnt ausser den von Melander und Brues gemeinschaftlich publizierten sowie *atlantica* Brues, *divaricata* var. *perplexa* Brues, *Melalocha*, *Ecitomya*, *Acontistoptera* und *Commoptera*. *Conicera atra* var. *neotropica* Brues soll nach Malloch eine gute Art, *Ph. comstocki* = *Paraspiniphora bergenstammi* Mik sein.

Ich habe von Brues' Typen die aus Neu-Guinea stammenden gesehen, soweit sie im Un-